

طرح بحث
دشمن شناسے

ایده شروع

(مربی در ابتدا چند تصویر از دیوار چین را برای دانش‌آموزان نمایش می‌دهد.)

۱۴

حدود دوهزار سال قبل چینی‌ها ساختن دیواری را شروع کردند. دیواری که ساخت آن بیش از ۱۸۰۰ سال طول کشید. دیواری که تبدیل شد به طولانی‌ترین دیوار جهان.

طول این دیوار هم اکنون به شش هزار کیلو متر می‌رسد و چینی‌ها اعتقاد دارند که طول اولیه دیوار ۵۰ هزار کیلومتر بوده که در طی سال‌های مختلف بسیاری از آن از بین رفته است.

می‌توانید تصور کنید که ساخت چنین بنایی در آن دوران با چه دشواری‌هایی همراه بوده است؟

کارگران در آن زمان از چه تکنیکی برای ساخت این دیوار بر روی دامنه‌های شیب‌دار استفاده کرده‌اند؟

آن‌ها چگونه سنگ‌هایی با آن وزن را تا محل ساخت دیوار حمل کرده‌اند؟

اما با نظر شما این همه تلاش و این همه هزینه‌های مالی، جانی و... برای چه کاری بوده است؟

آیا آن‌ها با این کار می‌خواستند بر دیگران فخر بفروشدند و کلاس بگذارند؟ یا می‌خواستند
مثلاً نام خود را کتاب گینس ثبت کنند؟

۱۵

امپراتوری چین تنها برای مبارزه و مقابله با دشمنان خود دست به ساخت چین دیواری زد.

آن‌ها برای حفاظت از کشور در برابر حمله قبایل شمالی از جمله مغول‌ها این دیوار بزرگ و طولانی را ساختند.

دیوار بزرگ چین دارای تعدادی برج ساعت و قلعه است که سربازان می‌توانستند در آن‌جا سنگر بگیرند و مهمات و آذوقه خود را در آن‌ها ذخیره نمایند. به خاطر ساختار ویژه آن، مامور برج دیدبانی می‌توانسته به راحتی پیام‌های اضطراری را در طول دیوار منتقل نماید.

همچنین سلاح‌های ویژه‌ای روی دیوار چین تعبیه شده بودند که از آن‌ها برای دفاع از کشور در برابر مهاجمان استفاده می‌شده است.

تمام این کارها فقط برای رویارویی با دشمن، محافظت از خود و مقابله و مبارزه با دشمنان بوده است.

ایده شروع متناسب با دهه محرم

بچه‌ها می‌دونید خیمه‌های امام حسین(ع) در کربلا چطوری چیده شده بود؟ (بعد از دریافت چند جواب از بچه‌ها) مگه مدل چینش خیمه‌ها اهمیت خاصی هم داره؟ (بعد از دریافت چند جواب، مربی جمع‌بندی می‌کند).

امام حسین(ع)، هنگام ورود به کربلا، نقطه‌ای را برای بر پا کردن خیمه‌ها در نظر گرفت که در صورت وقوع درگیری با دشمن، از دو ویژگی برخوردار باشد:

۱. دشمن، از یک سو بیشتر نتواند به آنها حمله کند؛

۲. زنان و کودکان، امنیت بیشتری داشته باشند.

از این رو، امام(ع) دستور داد خیمه‌ها را در منطقه‌ای زدند که پشت آن، نیزار بود، به گونه‌ای که دشمن نمی‌توانست از پشت به سپاه امام(ع)، حمله کند.

علاوه بر این، پشت خیمه‌ها و یا پشت نیزاری که خیمه‌ها جلوی آن بود، گودالی شبیه به جوی آب قرار داشت که به گزارش طبری، امام(ع) در ساعتی از شب عاشورا، دستور داد تا آن را کنند و چیزی شبیه به خندق، درست کردند و در آن، هیزم و نی ریختند تا هنگام حمله دشمن، آن را آتش بزنند و مانعی دیگر برای حمله از پشت سر ایجاد نمایند.

۱۶

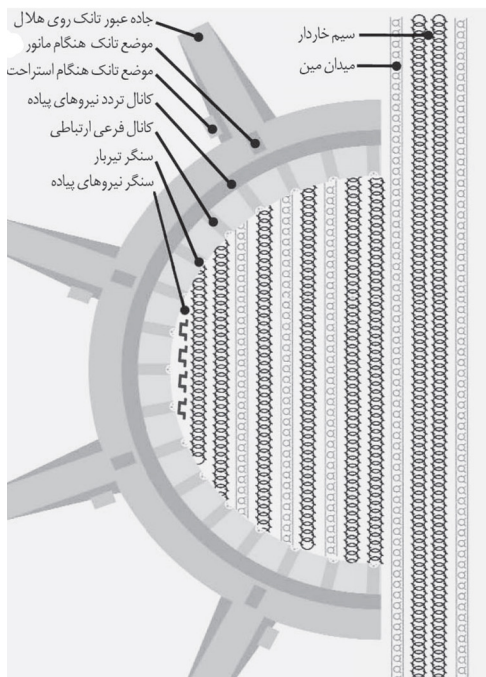

یک تدبیر جنگی دیگر برای پیشگیری از حمله دشمن از پشت سر، به دستور امام(ع) در شب عاشورا انجام شد، این بود که یاران امام(ع)، خیمه های خود را در کنار هم قرار دادند و با طناب، آنها را از سه طرف به هم متصل کردند و فقط یک راه از رو به رو برای برخورد با دشمن، باقی گذاشتند.

اگر مجموع این تدابیر حکیمانه جنگی امام(ع) نبود، نه تنها سپاه ابن سعد می توانست از پشت، یاران امام(ع) را مورد حمله قرار دهد؛ بلکه در همان لحظات آغازین حمله، به سادگی، آنان را در حلقه محاصره خود می گرفتند و با کمترین درگیری، امام(ع) و یارانش را شهید یا اسیر می کردند.

ایده شروع متناسب با هفته دفاع مقدس

بچه ها کسی تا حالا اسم سنگرهای مثلثی شکل را شنیده؟ می دونید داستانش چیه؟ (از تصویر و عکس این سنگرها هم می توان استفاده کرد و از بچه ها سوال کرد که می دانید این تصویر چیست؟ مربی با جمع بندی چند پاسخ به بخش بعد منتقل می شود)

در جریان عملیات رمضان، رزمندگان کشورمان با پدیده نوظهوری به نام سنگرهای مثلثی روبه‌رو شدند که تا این زمان، با آن مواجه نشده بودند. دشمن بعضی سنگرهای مثلثی را از طلائییه تا نزدیکی‌های شلمچه درست کرده بود که هر یک ضلع این مثلث‌ها تقریباً یک کیلومتر بود. مثلثی که سه ضلع یک کیلومتری داشت. گفته می‌شد که این طرح مثلثی مربوط به ارتش اسرائیل است که در صحرای سینا مقابل مصری‌ها از آن استفاده کرده بودند و به همین خاطر این سنگرها معروف به سنگرهای اسرائیلی بودند. تقریباً ۸ الی ۱۱ عدد از این سنگرها در منطقه عملیاتی رمضان وجود داشتند. رزمندگان خاکریزهای جلوی مثلث را می‌شکافتند و پیشروی می‌کردند اما در پنج یا شش تا از این مثلث‌ها گرفتار می‌شدند. به این صورت بود که اگر رزمندگان یک ضلع را می‌شکافتند و داخل می‌شدند، دشمن به سرعت ضلع تخریب شده را ترمیم می‌کرد و از سه جهت رزمندگان را مورد حمله قرار می‌داد. طرح سنگرهای مثلثی در تاریخ جنگ تحمیلی یکبار دیگر نیز در عملیات کربلای ۵ به سال ۱۳۶۵ و همراه سنگرهای نونی شکل در شلمچه دیده شدند، اما در این زمان تجربه عملیات رمضان به کمک رزمندگان آمد و باعث شد با تسلط بیشتری با موانع مثلثی برخورد کنند. در واقع تجربیات عملیات رمضان باعث شد تا طی عملیات عظیم کربلای ۵، منطقه پنج ضلعی به تصرف نیروهای ایرانی درآید و رزمندگان کشورمان همسایه بصره شوند.

یادداشت

از همان اول آفرینش هر کسی که دشمنی داشته برای مقابله و مبارزه با او تلاش کرده و از هر راهی که به ذهنش می‌رسیده استفاده می‌کرده تا مبادا مغلوب دشمن خود شود. بسیاری از جاها دور تا دور شهر و دیار خود را دیوار می‌ساختند و در ورودی شهر و دیار خود دیده‌بان و نگهبان می‌گذاشتند تا از هجوم و نفوذ بیگانگان و دشمنان جلوگیری کنند. دیوار چین هم که بزرگ‌ترین و طولانی‌ترین ساخته دست انسان‌هاست برای همین کار یعنی مبارزه و مقابله با دشمنان ساخته شد.^۱

پس دفاع از خود و مقابله و مبارزه با دشمن مساله‌ای تازه و جدید نیست و بی‌توجهی به آن نیز می‌تواند به قیمت از دست دادن بسیاری از چیزهای مهم مانند جان، مال و... باشد.

۱. در صورت استفاده از هر یک از ایده‌های شروع دیگر در میان بحث می‌توان به ایده شروع ارجاع داد.

حال ما باید اول ببینیم چه کسی با ما دشمن است و بتوانیم خود را برای رویارویی با او مجهز کنیم تا مبادا در میدان نبرد از او شکست بخوریم.

ما انسان‌ها دشمن‌های متفاوتی داریم. در میان این دشمن‌ها دشمنی داریم قدیمی که برای مبارزه و شکست دادن ما قسم خورده است و با تمام نیرو و توانی که دارد برای مبارزه و شکست دادن ما تلاش می‌کند. این دشمن در لباس شغل‌های مختلفی که به تن می‌کند به جنگ ما آمده و می‌آید.

گاهی مسافر کشی می‌کند؛ البته نه از این نقطه شهر به نقطه و مکان دیگر؛ بلکه سر دو راهی حق و باطل می‌ایستد و مسافران را جاده گمراهی در بست به سفر جهنم می‌برد.

گاهی کشاورزی می‌کند و بذر کینه و نفاق را در زمین دل‌ها می‌کارد.

گاهی شغلش نقاشی است؛ اما نه تابلوهای گران قیمت می‌کشد و نه ساختمان رنگ می‌کند، بلکه رنگ بطلان به چهره حقیقت می‌زند و راستی و درستی را با باطل و انحراف رنگ‌آمیزی می‌کند.

۱۹

گاهی نیز خلبان است؛ خلبانی که با بال‌های وسوسه و القاء، آنقدر بر فراز قلب انسان‌ها چرخ می‌زند تا باند مناسبی برای فرود پیدا کند.

همیشه کارهایش را به صورت تدریجی شروع می‌کند و اگر از ابتدا جلو پیشروی او گرفته نشود به گام‌های بعدی می‌رسد و به راحتی می‌تواند حریف خود را از میان بردارد.

این دشمن قسم خورده ما که همان شیطان است با تجربه چند هزار ساله‌ای که در گمراه کردن انسان‌ها دارد، حریفی نیست که به راحتی بتوان پنجه در پنجه‌اش انداخت و پشتش را به خاک مالید. خیال اینکه مبارزه با شیطان کار آسانی است را باید از سر بیرون کرد.

خب حالا برای مقابله با این دشمن قدیمی‌مان که شغل‌های مختلفی نیز دارد و موفقیت‌های زیادی هم تا کنون داشته چه باید بکنیم؟

(مربی می‌تواند از دانش‌آموزان بخواهد که نظرات و جواب‌های خود را در کلاس به اشتراک بگذارند.)

خب برای رویارویی و مقابله با شیطان و وسوسه های شیطانی باید از چند تکنیک استفاده کنیم.

تکنیک اول (برج مراقبت)

اولین کاری که باید بکنیم نگرهبانی و مراقبت است. همانگونه که در گذشته شهرها نگرهبان داشتند و عده ای برای مراقبت از شهر و مقابله با نفوذ دشمن از شهر مراقبت می کردند ما نیز باید از برای نفوذ نکردن شیطان نگرهبانی بدهیم و از خود مراقبت کنیم.

برای این مراقبت و نگرهبانی باید اعضا و جوارح خود را کنترل کنیم. باید مراقب چشم، گوش، فکر و همه اعضا و جوارح خود باشیم که اینها درهای ورودی به قلب هستند و شیطان از این درها وارد می شود.

به هر چیزی نباید نگاه کنیم. نگاه کردن به هر چیزی در اینترنت، تلگرام و دیگر شبکه های مجازی، خیابان و هر جای دیگر اگر کنترل شده نباشد می تواند در را برای ورود شیطان باز کند.

گوش دادن به چیزی، فکر کردن به هر چیزی، رفتن به هر جایی و... اینها اگر با کنترل ما همراه نباشد مقدمات حضور شیطان را فراهم می کند. او خیلی راحت می تواند تنها با یک عکس، یک کلیپ، یک فایل صوتی، یک گروه یا کانال، و حتی با یک کلیک کردن به قلب ما نفوذ کند و نقشه های شوم خود را پیاده کند؛ البته اگر کنترل و نگرهبانی از طرف ما با ضعف روبرو باشد. باید لباس رزم پوشید و در قلعه ای محکم و استوار نگرهبانی داد.

انسان اگر بتواند اعضا و جوارح خود را کنترل کند به این معناست که هم لباس رزم مناسبی به تن کرده و هم در قلعه محکمی نگرهبانی می دهد.

چیزی که در ادبیات دینی ما آن را تقوا و پرهیزکاری می نامند.

بعد از این کار نوبت به محاسبه می رسد. یعنی برای جبران ضعفها و برنامه ریزی برای آینده ارزیابی لازم است.

(مربی می تواند از دانش آموزان در مورد اهمیت محاسبه سوال بپرسد که آیا با وجود کنترل اعضا و جوارح دیگر نیازی به این بخش یعنی محاسبه خواهد بود یا نه؟)

با این کار می توانیم نقاط قوت و ضعف خود را پیدا کرده و با تقویت نقاط قوت و رفع کردن نقاط ضعف، دژ و قلعه مراقبت را قوی تر و نفوذ ناپذیرتر کنیم.

تکنیک دوم (واکنش مناسب)

تکنیک بعدی به این شکل است که ما باید در برابر هر حيله و ترفند و وسوسه از سوی دشمن خود تدبیری اندیشیده باشیم و بتوانیم واکنشی مناسب به آن داشته باشیم. با چنین تدبیر اندیشیدنی دشمن با هر سلاحی که به ما حمله کند ما می توانیم با پاسخ و واکنشی مناسب همان ترفند و سلاح او را شکست بدهیم. مثلاً با خود بگوییم که اگر روزی شیطان به من گفت که «دیگران به تو ظلم می کنند و حق تو را می خورند پس تو هم همین برنامه را برای دیگران داشته باش» به خود خواهیم گفت که آن‌ها ظالم هستند و روز قیامت به سزای اعمال بد خود خواهند رسید و اگر من هم مثل آن‌ها ستم کنم دیگر تفاوتی میان من و آن‌ها نخواهد بود. (مربی با ذکر این مثال از دانش‌آموزان می خواهد تا مثال‌های دیگری ارائه دهند).

تکنیک سوم (پناهگاه مطمئن)

در برابر هجوم وسوسه‌های شیطان، لازم است به پناهگاهی مطمئن پناه ببریم. مطمئن ترین پناهگاه در برابر شیطان و وسوسه‌های شیطانی توجه به خدا و یاد اوست. انسان هر چه بیشتر به یاد خدا باشد کمتر در دام‌های شیطان خواهد افتاد. هر قدمی که به سمت خدا برداریم یک قدم از شیطان دور شده ایم. همان طور که من هر قدم به شما نزدیک تر شوم یک قدم از تابلوی کلاس فاصله گرفته و از آن دور می شوم. (مربی در هنگام بیان این مثال می تواند یک یا چند قدم به سمت دانش‌آموزان بردارد تا مثال عینیت بیشتری پیدا کند).

هر قدم هم که از خدا فاصله بگیریم یک قدم بیشتر به شیطان نزدیک خواهیم شد و هر چه به دشمن نزدیک تر باشیم دشمن راحت تر می تواند نفوذ کرده و به اهدافش برسد.

پس هر چه یاد خدا بیشتر قدرت ما در برابر شیطان نیز بیشتر.

حتی اگر گاهی شیطان نفوذ کرد و ما را شکست داد نباید ناامید شد و باید با سرعت به پناهگاه خود پناه برد و با استغفار و پشیمانی تلاش شیطان را خنثی کرد.

با استفاده کردن از این سه تکنیک می توان در برابر دشمنی قسم خورده و با تجربه چند هزار ساله ایستاد و کمر او را به خاک مالید.

سؤال‌ها و پاسخ‌ها

۱. تفاوت شیطان با دشمن‌های بیرونی چیست؟

دشمن‌های بیرونی و خارجی را می‌توان دید و در برابرشان ایستاد اما شیطان دشمنی است ناپیدا که به راحتی نمی‌توان حضور و دشمنی و نقشه‌های او را حس کرد و به همین خاطر جنگیدن در برابر او با جنگیدن با دشمن‌های دیگر متفاوت خواهد بود.

۲. آیا می‌شود شیطان ما را به کار خوب دعوت کند؟

گاهی شیطان ما را به کار خوبی دعوت می‌کند تا از کار بهتر و مهم‌تری باز بمانیم. پس همیشه باید ببینیم در میان کارهای خوب کدام یک اولویت دارد و مهم‌تر است تا مبادا کار مهم‌تر را فدای کاری با اولویت کمتر کنیم. مثلاً کمک به دوستان کار خوبی است ولی اگر لازمه این کمک کردن گوش نکردن به حرف پدر و مادر باشد، خب در اینجا گوش کردن به حرف پدر و مادر اولویت دارد.

۳. اگر در موردی شیطان ما را فریب داد چه باید بکنیم؟

توبه و استغفار راه خنثی کردن توطئه‌های شیطان و بازگشت به سوی خداست. اگر شیطان در موردی ما را فریب داد باید با پشیمانی واقعی به سمت خدا رفته و از خداوند بخواهیم که ما را بخشیده و برای جبران آن کار از او کمک بخواهیم.

۲۲

تمرین

تمرین اول

برای بیشتر یاد خدا بودن و دور کردن شیطان از خود سعی کنیم همیشه با وضو باشیم. مثلاً هر روز صبح که از خواب بلند می‌شویم به جای شستن دست و صورت، وضو بگیریم و شب‌ها نیز با وضو به رختخواب برویم.

تمرین دوم

هر شب قبل از خوابیدن دو دقیقه به کارهایی که در طول روز انجام داده ایم فکر کنیم. برای کارهای خوبی که انجام داده ایم خدا رو شکر کنیم و تصمیم بگیریم آن کارها را

با قوت بیشتری تکرار کنیم و برای کارهای اشتباهی که انجام داده ایم استغفار کرده و تصمیم به جبران کردن و تکرار نکردن آن‌ها بگیریم.

تمرین سوم

هر روز به یک ترفند از ترفندهای شیطان فکر کنیم و راهی برای مقابله با آن آماده کنیم تا هر گاه شیطان برای نفوذ خواست از آن راه استفاده کند بی‌درنگ واکنشی آماده و مناسب برایش داشته باشیم. مثلاً بگوییم اگر شیطان خواست من را با تقلب کردن در امتحان فریب دهد من در مقابل چنین خواهی خواهم کرد.